

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU**

RGD.61-34/08/MLM

Gdańsk, dnia 26 września 2008r.

DECYZJA NR RGD. 44/2008

Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zmianami) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 134, poz. 939), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu, przeciwko przedsiębiorcy: J W prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą MKT „Watra” w G **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, bezprawne, godzące w interesy konsumentów działania przedsiębiorcy polegające na stosowaniu we wzorcu umownym o nazwie: umownym „**Warunki uczestnictwa**” następujących postanowień, o treści:

1. „*Biuro nie odpowiada za zagubiony lub zniszczony bagaż uczestnika imprezy*”;
2. „*Wszelkie reklamacje i wnioski należy składać (...) w terminie 7 dni od daty powrotu z imprezy (...). Okoliczności podnoszone w reklamacji powinny być potwierdzone przez kierownika lub opiekuna grupy*”;
3. „*W pozostałych przypadkach biuro dokonuje następujących potrąceń:*
A/ opłatę manipulacyjną – 8 % jeżeli rezygnacja nastąpiła ponad 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy.
B/ 30% ceny skierowania przy rezygnacji od 29 – 15 dni przed imprezą.
C/ 50% ceny skierowania przy rezygnacji od 14 – 8 dni przed imprezą,
D/ 90% ceny skierowania przy późniejszej rezygnacji”;

uznanych za niedozwolone i wpisanych, na podstawie art. 479 [45] ustawy z dnia 17 listopada 1964r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 zm.), do „Rejestru postanowień wzorców uznanych za niedozwolone” i nakazuje się zaniechania stosowanie tej praktyki

UZASADNIENIE

W roku 2008 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym) przeprowadził badanie rynku usług turystycznych. W ramach prowadzonych badań Delegatura UOKiK w Gdańsku poddała analizie wzorce umowne stosowane w obrocie konsumenckim przez przedsiębiorców działających na terenie jej właściwości miejscowej.

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30

TEL./FAX (058) 346-29-32, 346-29-33, 301-51-75

E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

W toku badania Prezes Urzędu ustalił, iż przedsiębiorca: J W, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą MKT „Watra” (zwany dalej WATRA) we wzorcu umownym „**Warunki uczestnictwa**” stosuje postanowienia, których treści można uznać za tożsame z postanowieniami wzorców umownych, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ kodeksu postępowania cywilnego (zwanego dalej Rejestrem).

Mając to na uwadze, postanowieniem nr 183 z dnia 18 kwietnia 2008r. wszczęte zostało - z urzędu - postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez przedsiębiorcę: J W, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, zdefiniowanej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) [zwanej dalej także ustawą o ochronie (...) lub ustawą antymonopolową], polegającej na stosowaniu we wzorcu umownym pn. „**Warunki uczestnictwa**” postanowień, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym stanowi art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Prezes Urzędu w poczet dowodów zaliczył również materiały uzyskane od przedsiębiorcy w trakcie przeprowadzonej wcześniej kontroli wzorców umownych.

Odnosząc się do zarzutów postawionych w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania, przedsiębiorca zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania z obrotu konsumenckiego zarówno umów zawierających postanowienia niedozwolone, jak i opracowania nowego wzorca. Dodatkowo w dniu 25 lipca 2008r. Prezes Urzędu otrzymał nowy wzorzec umowny, przedstawiony przez skarżonego.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

J W prowadzi działalność gospodarczą, pod firmą MKT „Watra” w G, w oparciu o wpisy do:

- ✓ ewidencji działalności gospodarczej, pod numerem:, prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Gi,
- ✓ Centralnej Ewidencji Organizatorów i Pośredników Turystycznych pod numerem

Zakres działania przedsiębiorcy obejmuje m.in. organizowanie imprez turystycznych. W kontaktach z klientami posługuje się on projektami umów, które następnie konsumenci podpisują chcąc skorzystać z usług/oferty przedsiębiorcy.

Projekty umów przedstawiane konsumentom, przygotowane z góry przed zawarciem umowy, zawierają gotowe jednolite postanowienia, wpisywane następnie do konkretnych umów podpisywanych z klientami, stanowiąc tym samym wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c.

Stosowany przez przedsiębiorców, projekt wzorca umowy tj.: „**Warunki uczestnictwa**” zawiera między innymi następujące postanowienia umowne:

- ✓ „*Biuro nie odpowiada za zagubiony lub zniszczony bagaż uczestnika imprezy*” – **pkt 12 „Warunków (...)**,
- ✓ „*Wszelkie reklamacje i wnioski należy składać (...) w terminie 7 dni od daty powrotu z imprezy (...). Okoliczności podnoszone w reklamacji powinny być potwierdzone przez kierownika lub opiekuna grupy*” – **pkt 13 „Warunków (...)**,
- ✓ „*W pozostałych przypadkach biuro dokonuje następujących potrąceń:
A/ opłatę manipulacyjną – 8 % jeżeli rezygnacja nastąpiła ponad 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy.*

- B/ 30% ceny skierowania przy rezygnacji od 29 – 15 dni przed imprezą.*
C/ 50% ceny skierowania przy rezygnacji od 14 – 8 dni przed imprezą,
D/ 90% ceny skierowania przy późniejszej rezygnacji”,
– pkt 6 „Warunków (...).

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Aby rozstrzygnąć sprawę w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...) niezbędnym jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Wykazanie tej okoliczności, upoważnia dopiero Prezesa UOKiK do realizacji celu ustawy, którym zgodnie z jej art. 1 ust 1, jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

W ocenie Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się i dotyczy ochrony interesu szerszej grupy konsumentów, którzy są lub mogą być klientami przedsiębiorcy.

J Wprzedstawiono zarzut naruszenia art. 24 ust 1 ustawy o ochronie (...), który stanowi iż, „*Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.*” Zgodnie z ust. 2 tegoż artykułu „*Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. (...).*”

Aby działania przedsiębiorcy - w tym przypadku WATRA - mogły zostać uznane za sprzeczne powołanym wyżej przepisem art. 24 ustawy antymonopolowej, winny spełniać łącznie następujące przesłanki: ujawniać się w obrocie konsumenckim, stanowić działanie bezprawne, naruszając jednocześnie zbiorowy interes konsumentów

Zgodnie z art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie (...) i art. 22¹k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej nie związanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Niekwestionowana przez uczestnika postępowania okoliczność zawierania umów sprzedaży usług turystycznych, jednoznacznie potwierdza fakt spełnienia pierwszej z przesłanek powołanego wyżej przepisu ustawy antymonopolowej.

Odnosnie drugiej przesłanki, tj. bezprawności, rozumianej jako działania sprzecznego z przepisami prawa podnieść należy, iż przedsiębiorcy postawiony został zarzut naruszenia art. 24 ust 1 i 2 ustawy o ochronie (...), polegający na stosowaniu w umowach zawieranych z konsumentami postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru. Zakaz stosowania takich postanowień dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców.

Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w ww. rejestrze jest to, że posłużenie

się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy **elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego**.

Wpis do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)*”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.ik. obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.ik. znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)*”.

Nie jest, zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Stąd niedozwolone będą także postanowienia umów, mieszczące się w hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

W ocenie Prezesa Urzędu zakwestionowane postanowienia zawarte, we wzorcu umownym o nazwie „**Warunki uczestnictwa**” i stosowane przez tego przedsiębiorcę są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, pod pozycjami: **1136 i 769, 1079 i 1246, 1282 czy 1078**.

Po **pierwsze**, postanowienie: **pkt 12** wzorca „**Warunki uczestnictwa**”, o treści: „*Biuro nie odpowiada za zagubiony lub zniszczony bagaż uczestnika imprezy*” należy uznać za tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru pod pozycją 1136 oraz 769, uznanymi uprzednio wyrokami Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowienia umowne.

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2006r. (sygn. akt XVII AmC/6/05) SOKiK uznał za niedozwolone, postanowienie o treści „*Natura Tour nie ponosi żadnej odpowiedzialności za ewentualne uszkodzenia, zniszczenia, zguby, kradzieże i inne zdarzenia, które mogą zdarzyć się w pokojach, hotelach i środkach komunikacji w czasie trwania imprezy turystycznej organizowanej za granicą*”, które zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 769. Sąd uznając to postanowienie za niedozwolone podzielił w tym zakresie argumentację powoda (Prezes Urzędu), że klauzula ta stanowi postanowienie niedozwolone, wskazane w art. 385³ pkt 2 k.c., bowiem wyłącza ono odpowiedzialność organizatora za należyte wykonanie zobowiązania. Klient powierzając przedsiębiorcy swoje mienie „*ma prawo oczekiwać, że uczestnicząc w imprezie ma zapewnione bezpieczeństwo zarówno własnej osoby, jak i rzeczy osobistych*”. Zdaniem SOKiK, to na organizatorze winien ciążyć obowiązek zapewnienie bezpieczeństwa klienta i jego rzeczy.

Także postanowienie, umieszczone w Rejestrze pod pozycją 1136, o treści „*JET TOURISTIC POLAND Sp. z o.o. nie przyjmuje odpowiedzialności za uszkodzenie i utratę bagażu oraz pieniędzy w nim się znajdujących lub uszkodzonych przedmiotów wartościowych*”, zostało wyrokiem SOKiK uznane za niedozwolone (wyrok z dnia 27 lutego 2006r., sygn. akt XVII AmC 100/04). W ocenie Sądu z istoty umowy łączącej klienta z organizatorem wynika obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa zarówno osób, jak i mienia uczestników imprezy, brak jest zatem podstaw, „*aby w zgodzie z dobrym obyczajem odpowiedzialność tą ograniczyć*”.

Analizując treść postanowienia stosowanego przez WATRA uznać należało, że ogranicza ono odpowiedzialność organizatora za mienie klienta, nawet w sytuacji, gdy do zdarzeń związanych z jego np. utratą, czy zniszczeniem dochodzi na skutek niedbalstwa, czy nienależytej staranności ze strony przedsiębiorcy.

Wyniki porównania warunku uczestnictwa w imprezie turystycznej, zawartego w pkt. 12 przedmiotowego wzorca ze wskazanymi wyżej postanowieniami wpisanymi już do Rejestru, prowadzą do jednoznacznego wniosku, że wywołują one identyczne, negatywne dla konsumenta skutki, czego nie niwelują różnice w zakresie użytych sformułowań, czy składni. W ocenie organu antymonopolowego, kwestionowane postanowienie wzorca mieści się w hipotezie obu cytowanych klauzul abuzywnych, których stosowanie jest bezwzględnie zakazane w obrocie konsumenckim.

Po **drugie**, postanowienie: **pkt 13** wzorca „**Warunki uczestnictwa**”, o treści: „*Wszelkie reklamacje i wnioski należy składać (...) w terminie 7 dni od daty powrotu z imprezy (...). Okoliczności podnoszone w reklamacji powinny być potwierdzone przez kierownika lub opiekuna grupy*” należy uznać za tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru pod pozycjami; 1079 oraz 1246, uznanymi uprzednio wyrokami Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowienia umowne.

Wyrokiem wydanym w dniu 8 grudnia 2006r., (sygn. akt XVII AmC 41/06) Sąd uznał za niedozwolone postanowienie umowne, o treści: „*Ewentualne reklamacje należy zgłaszać w formie pisemnej w terminie 7 dni od zakończenia imprezy*”. W uzasadnieniu wyroku SOKiK uznał, że „*...postanowienie umowne dotyczące ustalenia 7 – dniowego terminu od zakończenia imprezy do zgłoszenia ewentualnych reklamacji pisemnych należy uznać jako naruszający interesy konsumenta i pozostający w sprzeczności z dobrymi obyczajami, o czym mowa w art. 385¹ k.c..*”.

Podobnie wyrokiem z dnia 20 lutego 2007r., (sygn. akt XVII AmC 50/06) Sąd uznał za niedozwolone, postanowienie o treści: „*Uczestnik może zgłosić Organizatorowi reklamacje niezwłocznie po stwierdzeniu niewłaściwego wykonania usługi w formie pisemnej, nie później niż 14 dni od dnia zakończenia imprezy pod warunkiem ich wcześniejszego zgłoszenia pilotowi w trakcie imprezy turystycznej*”.

Analizowane postanowienia tj. zarówno to zwarte we wzorcu stosowanym przez WATRA, jak i to umieszczone w Rejestrze określają krótkie terminy na wniesienie reklamacji tj. w ciągu 7 czy 14 dni od zakończenia imprezy. Wskazać należy, że w sprawie, w której zapadł ww. wyrok z dnia 8 grudnia 2006r. (sygn. akt XVII AmC 41/06), SOKiK wskazał, że wyznaczony (krótki) okres może faktycznie, w wielu sytuacjach, uniemożliwić klientom wniesienie reklamacji w terminie lub jej prawidłowe uzasadnienie, w szczególności gdy, w okresie urlopowym, klient bierze udział w kilku, następujących po sobie, imprezach turystycznych.

Tak więc, przeprowadzone porównanie jednoznacznie wskazuje na tożsamość skutków wywoływanych przez wskazane klauzule, czego nie naruszają różnice w zakresie użytych sformułowań i wyrazów.

Po **trzecie**, postanowienie: **pkt 6** wzorca „**Warunki uczestnictwa**”, o treści:

- ✓ *„W pozostałych przypadkach biuro dokonuje następujących potrąceń:*
 - A/ opłatę manipulacyjną – 8 % jeżeli rezygnacja nastąpiła ponad 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy.*
 - B/ 30% ceny skierowania przy rezygnacji od 29 – 15 dni przed imprezą.*
 - C/ 50% ceny skierowania przy rezygnacji od 14 – 8 dni przed imprezą,*
 - D/ 90% ceny skierowania przy późniejszej rezygnacji”*,

należy uznać za tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru pod pozycjami; 1282 oraz 1078, uznanymi uprzednio wyrokami Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowienia umowne.

Wyrokiem wydanym w dniu 8 grudnia 2006r., (sygn. akt XVII AmC 41/06) Sąd uznał za niedozwolone postanowienie umowne, o treści: *„Koszty rezygnacji: a) opłata stała w wysokości 50 zł, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie do 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy, b) 30% w przypadku rezygnacji w okresie 29-21 dni przed datą rozpoczęcia imprezy, c) 50% ceny imprezy przy rezygnacji w okresie 20-9 dni przed datą rozpoczęcia imprezy, d) 80% ceny imprezy przy rezygnacji w okresie 8-1 dni przed datą rozpoczęcia imprezy, e) 90% ceny imprezy w przypadku rezygnacji w dniu wyjazdu, lub nie zgłoszenia się w wyznaczonym czasie w miejscu zbiórki lub nieprzybycia do miejsca realizacji imprezy”*. W uzasadnieniu wyroku SOKiK uznał, że *„postanowienie to jest sprzeczne z art. 385¹ § 1 oraz art. 385³ pkt 12 i 16 k.c.”*. Zdaniem SOKiK *„...zatrzymanie ryczałtowo określonych kwot na wypadek rezygnacji klienta z udziału w imprezie turystycznej, narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń (...) a ponadto opłaty te zostały ustalone w sposób arbitralny, w oderwaniu od faktycznie poniesionych, w związku z faktem rezygnacji klienta z imprezy, strat przez pozwanego”*. Porównywane niedozwolonych klauzul do zakwestionowanego w niniejszej sprawie postanowienia umownego, prowadzi do wniosku, iż wywołują one identyczne, tożsame konsekwencje dla konsumenta tzn. nakładają na konsumenta obowiązek zapłaty ryczałtowych stawek, w przypadku rezygnacji z udziału w imprezie, podczas gdy – co wynika z orzecznictwa SOKiK - winien on być zobowiązany jedynie do zwrotu wszelkich poniesionych przez przedsiębiorcę kosztów, z tytułu zawarcia i realizacji umowy. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK (wyrok z dnia 20 lutego 2007r., sygn. XVIIAmC 50/06) *„...przedsiębiorca ma prawo do potrącenia kosztów w przypadku rezygnacji konsumenta z umowy. Kwota podlegająca potrąceniu powinna jednak zostać ustalona, w oparciu o indywidualne rozliczenia z konsumentem z uwzględnieniem rzeczywistej straty poniesionej przez pozwanego”*.

Tak więc, przeprowadzone porównanie postanowienia wzorca umowy stosowanego przez przedsiębiorcę z wymienionymi wyżej klauzulami uznanymi wcześniej przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za postanowienia niedozwolone i wpisane do Rejestru, jednoznacznie wskazuje na tożsamość skutków wywoływanych przez porównywane klauzule, czego nie naruszają różnice w zakresie użytych sformułowań i wyrazów.

Reasumując za wykazane i udowodnione należy uznać, iż kwestionowane postanowienia, zawarte w wymienionym wzorcu umownym stosowanym przez przedsiębiorcę mieszczą się w hipotezach wskazanych klauzul wpisanych do Rejestru postanowień umownych uznanymi za niedozwolone, wywołując tożsame skutki.

Także trzecią przesłankę, uznać należało za spełnioną. Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów ma miejsce wtedy, gdy działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości, to jest, sytuacji gdy skierowane jest nie tylko do wyodrębnionej indywidualnie grupy konsumentów, lecz szerszego, nieograniczonego liczbowo kręgu osób, do których dotarła i dotrzeć może oferta przedsiębiorcy. W rozpatrywanej sprawie wyżej wymienione warunki zostały spełnione. Oferta usług turystycznych, zawierająca niedozwolone klauzule adresowana jest bowiem przez J W, nie do ściśle zindywidualizowanego konkretnego konsumenta lecz do z góry nieokreślonej, niemożliwej do zidentyfikowania liczby kontrahentów – konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna.

Skoro więc kwestionowane postanowienia analizowanego wzorca umowy są tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, to posługiwanie się nimi w obrocie konsumenckim zgodnie treścią art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznać należy za działanie bezprawne, stanowiące praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji (...) jeżeli Prezes Urzędu stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 tej ustawy, wówczas wydaje decyzję o uznaniu danej praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania.

W trakcie niniejszego postępowania przedsiębiorca przedstawił propozycję zmian treści kwestionowanych postanowień umownych i przesłał nowy wzorzec umowy, który nie zwiera niedozwolonych klauzul. Wystąpienie to uznać jednak należało za deklarację podjęcia działań zmierzających do eliminacji zarzucanych naruszeń, a nie za potwierdzenie faktu zaprzestania stosowania wymierzonych przeciw interesom konsumentów praktyk, bowiem przedsiębiorca WATRA nie przedstawił na tę okoliczność wystarczająco przekonujących dowodów. Złożenie propozycji, czy deklaracji, bez jednoznacznego wykazania, że niedozwolone postanowienia zostały w określonej dacie całkowicie i skutecznie wyeliminowane z obrotu konsumenckiego, nie jest bowiem wystarczające dla orzeczenia o ostatecznym zaniechaniu kontestowanych zachowań rynkowych. Należy przy tym wskazać, że zgodnie z treścią art. 27 ust. 3 ustawy o ochronie [...] *„Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy”*. Tak więc, w przedmiotowej sprawie, to WATRA, a nie organ antymonopolowy, powinna wykazać z jakim dniem wszedł w życie nowy wzorzec umowny i czy w stosunku do klientów, którzy uprzednio podpisali umowy, ale nie skorzystali jeszcze z usług przedsiębiorcy, poczynione zostały działania mające na celu zmianę obowiązujących ich warunków uczestnictwa w imprezach turystycznych.

W myśl art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę stosującego praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, nałożenie kary nie ma charakteru obligatoryjnego, a więc zastosowanie tego środka uzależnione jest wyłącznie od decyzji Prezesa Urzędu w tym zakresie.

Wprawdzie w wyniku przeprowadzonego postępowania zostało wykazane i udowodnione, że przedsiębiorca stosował we wzorcu umownym postanowienie niedozwolone,

przez co naruszył interesy konsumentów, jednak Prezes Urzędu postanowił odstąpić od zastosowania sankcji przewidzianej ww. artykułem 106 ustawy o ochronie [...].

Podejmując decyzję o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej Prezes Urzędu uwzględnił następujące okoliczności:

1. J W, swoim działaniem, po raz pierwszy naruszył przepisy ustawy o ochronie konkurencji (...).
2. przedsiębiorca współdziałał z Urzędem i wywiązywał się ze wszystkich zobowiązań nakładanych przez Prezesa Urzędu, w zakresie udzielania informacji oraz przekazywania żądanych dokumentów,
3. przedsiębiorca w trakcie prowadzonego postępowania złożył nowy wzorec umowny, nie zawierający już kontestowanych postanowień, co należało uznać jako dobrowolnie poczynioną deklarację eliminacji z obrotu konsumenckiego zarzuczanych naruszeń,
4. skutki rynkowe wykazanego naruszenia miały ograniczony charakter.

Prezes Urzędu wziął pod uwagę również sytuację finansową przedsiębiorcy i możliwość opłacenia nałożonej kary.

Mając na uwadze wszystkie okoliczności faktyczne sprawy, orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Roman Jarząbek
Dyrektor Delegatury UOKiK
w Gdańsku